

Betzarria?

A Palafrugell sento un munt de palafrugencades. Les recullen de manera admirable la Maria Bruguera i en Carlos Serra a la monografia Coses sentides; el parlar de Palafrugell (Edicions Baix Empordà), que ja té dues edicions. Dues són, també, les expressions que més em criden l'atenció: xena i betzarria. La xena és una barreja d'animadversió i repulsa que ells consideren genuïnament palafrugellenca, un d'aquells mots idiosincràtics: "Quan algú no ens cau bé, sobretot perquè té un caràcter cínic, fanfarró o vol fer-se sempre el graciós, diem que ens fa xena o que és xenós." Xena surt als diccionaris associat als dipòsits de matèries fecals i no sembla forassenyat associar-lo al mot grec xénos (estrany, estranger).

Pel que fa a la betzarria, et "ve la betzarria" quan tens "unes ganes irresistibles de fer quelcom, sobretot en moments inadequats". Bruguera i Serra ho exemplifiquen així: "Amb el temps que ha tingut per fer-ho, i ara li ha vingut la betzarria de pintar la casa."

Ni Fabra ni Coromines no recullen el terme, i el seu betzarrut (panxut) prové de betza. L'Alcover-Mollen situa l'ús a Llofriu, municipi de Palafrugell, i el defineix com una "idea fixa i poc raonable". Jo a betzarria hi veig la petja del francès bizarre (estrany, estrofolari).

Publicat a:

-Suplement Cultura 28-06-2013 Pàgina 4

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/657679-betzarria.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mes&utm_source=rss&utm_medium=mes&utm_campaign=rss